

Omdenken van de leermiddelenketen

2019.03.13, saMBO-ICT symposium “Leermiddelenbeleid en schoolkosten”

start schooljaar
2017 – 2018

Nieuws Re

de Volkskrant

Binnenland Buitenland Politiek

De Telegraaf

Tiend
begin
studi

Menu

nrc.nl

abonneer

Digitale krant

'Iedereen heeft steken laten

Duizenden
zond

deVerdieping
Trouw

Chaos in de schoolboekenwereld, duizenden leerlingen zonder boeken

HOME

Hans Marijnissen – 15:51, 29 september 2017

Er komt een onafhankelijk onderzoek naar de chaos bij de distributie van schoolboeken voor het voortgezet onderwijs. Vooral de levering van digitaal lesmateriaal voor iPad liep in de soep.

Duizenden leerlin
Educatie in Kampe
leveringsproblem

De leverancier sch
niet compleet heb
schoolboeken in N
Enerzijds bestelle
Dijk te weinig per

onafhankelijke evaluatie door KPMG

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Voortgezet en Middelbaar
Beroepsonderwijs**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijsoverheid.nl

Onze referentie
1322344
Bijlagen
1

Datum 15 februari 2018
Betreft Evaluatie problemen toegang tot digitale leermiddelen bij de start van het schooljaar in vo en mbo

Op 31 januari 2018 spraken wij in een Algemeen Overleg met uw vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over ICT in het onderwijs en leermiddelen. De problemen die scholen in het vo en mbo hebben ervaren bij de start van dit schooljaar met de toegang tot digitale leermiddelen waren onderdeel van de agenda.

De sectorraden hebben met de gezamenlijke leveranciers en distributeurs van digitale leermiddelen aan KPMG gevraagd een evaluatie te doen om te onderzoeken wat er precies is mis gegaan en welke verbetermaatregelen getroffen moeten worden om herhaling in de toekomst te voorkomen. De evaluatie is inmiddels afgerond en zij hebben ons de uitkomsten hiervan doen toekomen. Zoals toegezegd in het overleg, delen wij hun evaluatie via deze weg met uw Kamer.

De betrokken partijen hebben ons verzekerd dat zij aan de slag zijn met de aanbevelingen en treffen maatregelen om de regie en communicatie tussen alle partijen te verbeteren. Er is een verbeterprogramma gestart dat zich specifiek richt op een goede start van het schooljaar. De voortvarendheid waarmee de verschillende betrokkenen hun rol oppakken geeft ons vertrouwen dat scholen in het vo en mbo volgend schooljaar een betere start maken met de toegang tot digitale leermiddelen.

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

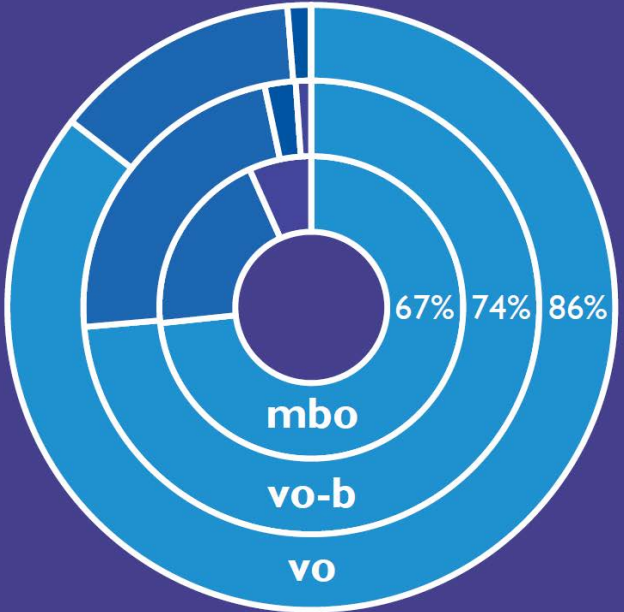
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

Pagina 1 van 1

veel verstoringen door veel wijzigingen

Heeft uw school verstoringen ervaren bij de start van dit schooljaar met betrekking tot de toegang en distributie van digitale leermiddelen?

- Ja, serieuze verstoringen
- Ja, verstoringen
- Nee, geen verstoringen
- Onbekend

kernprobleem → wijzigingen zonder regie

- **Te veel** op elkaar in grijpende **wijzigingen**.
- **Onvoldoende regie** op de keten terwijl de complexiteit van de keten hier wel om vraagt.
- **Grote verwevenheid** van reguliere activiteiten en wijzigingen tijdens de school-jaarstart in het vo.
- **Gebrekkige communicatie** over wijzigingen en storingen richting scholen, ketenpartners en eindgebruikers.
- **De keten kan storingen in deze omvang onvoldoende opvangen.**

kernprobleem → complexiteit van de keten

- Te veel op elkaar in grijpende wijzigingen.
- Onvoldoende regie op de keten terwijl de complexiteit van de keten hier wel om vraagt.
- Grote verwevenheid van reguliere activiteiten en wijzigingen tijdens de school-jaarstart in het vo.
- Gebrekkige communicatie over wijzigingen en storingen richting scholen, ketenpartners en eindgebruikers.
- De keten kan storingen in deze omvang onvoldoende opvangen.

project 'omdenken'

■ vraagstelling

- hoe kan de **gebruiker** (in 2023) op **eenvoudige** en **laag-drempelige** wijze **tijdig** het **juiste leermateriaal** gebruiken?

■ design thinking, i.o.v. Edu-K

- vanuit perspectief gebruiker (= student én docent)
- los van huidige situatie en belangen ketenspelers

■ brede scope

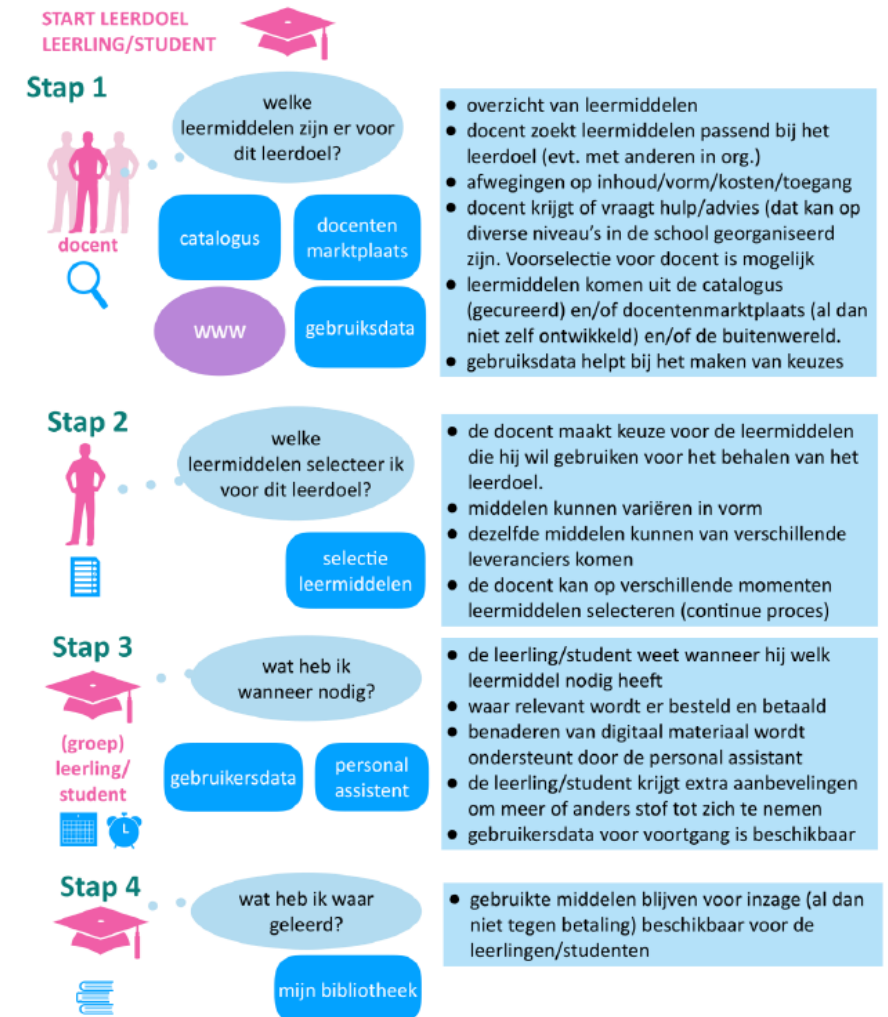
- po, vo én mbo
- **alle** leermaterialen; digitaal & folio, gesloten & open
- van 'zoeken/vinden' tot en met 'gebruiken'

resultaten

ontwerp principes

- **Gebruik** van leermiddelen staat centraal
- **Standaarden** zijn laagdrempelig, open en de norm
- **Eenvoud voor de gebruiker** is altijd het uitgangspunt
- **Processen** in de keten zijn **gescheiden**
- **Gebruiksdata** wordt met elkaar gedeeld (onder regie van leerling/student en/of school)
- Gebruikers hebben meerdere **opties/keuzes**

user journey

1: oriënteren op bij leerdoel passende leermiddelen

■ catalogus

- gegevens over leermiddelen (zowel te betalen als gratis)

■ docentenmarktplaats

- toevoegen/ophalen zelf ontwikkelde leermiddelen

■ gebruiksdata

- zicht op feitelijk gebruik (digitale) leermiddelen

2: selecteren leermiddelen bij leerdoelen

Stap 2

welke
leermiddelen selecteer ik
voor dit leerdoel?

selectie
leermiddelen

- **keten faciliteert** docenten bij kiezen van leermiddel bij leerdoel
  - keten ondersteunt **alle scenario's**
  - **school bepaalt** hoe wordt georganiseerd

3: ondersteuning lerende in de keten

■ personal assistent (PA)

- biedt duidelijk overzicht
- attendering: wanneer actie nodig
- school bepaalt eventuele opties

■ gebruikersdata

- voortgang van lerende delen

4: gebruikte leermiddelen bewaren

Stap 4

wat heb ik waar
geleerd?

mijn bibliotheek

■ mijn bibliotheek voor de lerende

- inzien digi. leermiddelen en gebruiksdata
- ook ná behalen leerdoel
(eventueel tegen betaling)

vervolg

- dit resultaat is niet het einde, ...
- ... maar (hopelijk) een begin

Bedankt voor uw ~~aandacht~~ reacties

Willem-Jan van Elk
Strategisch Adviseur

E-mail: w.vanelk@kennisnet.nl